LA MEVA PETITA GUIA DE NATURA

A partir de 7 anys

Els ocells

OBSERVAR-LOS ★ COMPRENDRE'LS ★ PROTEGIR-LOS

Cossetània

Els ocells

OBSERVAR-LOS ★ COMPRENDRE'LS ★ PROTEGIR-LOS

Títol original: *Les oiseaux. Les observer, les comprendre, les protéger*

© 2017 per Éditions Rustica, París
www.rustica.fr

Text: Michel Luchesi
Il·lustracions: Maud Bihan

Primera edició: març del 2021

© de l'edició
9 Grup Editorial
Cossetània Edicions
C/ de la Violeta, 6 • 43800 Valls
Tel. 977 60 25 91
cossetania@cossetania.com
www.cossetania.com

Traducció: Francesc Massana Cabré

Disseny i composició: 3 x Tres

Impressió: GPS Group

ISBN: 978-84-1356-035-9

DL T 69-2021

LA MEVA GUIA DE LA NATURA

Text de Michel Luchesi
Il·lustracions de Maud Bihan

Els ocells

OBSERVAR-LOS ★ COMPRENDRE'LS ★ PROTEGIR-LOS

Cossetània

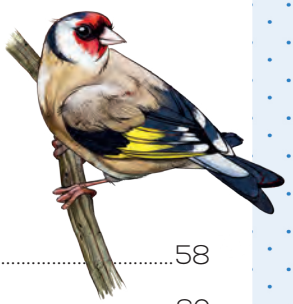
Sumari

- ★ Què és un ocell? 6
  - Un origen sorprenent 6
  - Ales per volar 6
  - Com podem identificar una espècie? 7
- ★ Observa els ocells del teu jardí 8
  - El jardí ideal 8
  - Bufet lliure 9
  - Aigua per beure 9
  - Capses niu per a la cria 9
- ★ Fes-te una capsa niu 10
- ★ Fes-te una menjadora 12
- ★ Observa els ocells a la naturalesa 14
  - La millor manera de fer-ho 14
  - Sempre a punt 14
  - Instruments adequats 15
- ★ Munta't una base d'observació 16
  - Amb un tronc d'arbre 16
  - En una rasa 16
  - En un terreny obert 17
- ★ Ocells en perill: què hem de fer? 18
  - Un ocell ferit 18
  - Un pollet que ha caigut del niu 18
  - Un ocell mort 19
- ★ Aus amenaçades: què n'hem de saber? 20
  - Destrucció de l'hàbitat 20
  - Contaminació 20
  - Escalfament global 21
  - Caça furtiva i caça legal 21
  - Vidrieres 21

Cuereta torrentera 22
Pinsà borroner 24
Cadernera europea 26
Gamarús eurasiàtic 28
Graula 30
Cucut comú 32
Estornell vulgar 34
Xoriguer comú 36
Tallarol gros 38
Gaig eurasiàtic 40
Tord comú 42
Durbec 44
Mussol banyut 46
Oreneta cuablanca 48
Puput 50
Passerell comú 52
Oriol eurasiàtic 54
Merla 56
Mallerenga blava 58
Pardal comú 60
Picot verd comú 62
Garsa eurasiàtica 64
Tudó 66
Pinsà comú 68
Mosquiter comú 70
Reietó 72
Rossinyol comú 74
Pit-roig 76
Cotxa cua-roja 78
Gafarró 80
Pica-soques blau 82
Lluer eurasiàtic 84
Tórtora turca 86
Cargolet comú 88
Verdum europeu 90

Glossari 92
Índex 94

ÍNDEX

A

Agents rurals 18, 19
Aigua 9, 23, 61
Ala 6, 7
Ancestre 6

B

Barbeta 7, 23, 45, 61, 85
Bec 7

C

Caça 21
Caça furtiva 21
Cadernera europea 26
Cap 7
Capell 7, 25, 41, 59, 61, 63, 73, 79, 85
Capsa niu 10, 11
Cargolet comú 88
Carpó o rabada 7
Centre de recuperació de fauna 18
Contaminació 20
Cotxa cua-roja 78
Cua 7
Cucut comú 32
Cuereta torrentera 22
Depredador 11, 53, 75, 79

D

Dit 7
Durbec 44

E

Egagròpila 29, 47
Eina 31, 43
Escalfament global 21
Espècie 7
Estornell vulgar 34

F

Flanc 7
Front 7
Frugívor 9

G

Gafarró 80
Gaig eurasiàtic 40
Gamarús eurasiàtic 28
Garsa eurasiàtica 64
Gorja 7
Granívor 9, 25, 85
Graula 30

I

Imitació 34, 35, 40, 41, 42
Insectívor 9
Institut Català d'Ornitologia 19, 21

L

Llavors 9, 13, 25, 27, 31, 35, 45, 53, 57, 59, 61, 63, 65, 67, 68, 39, 77, 81, 83, 85, 87, 91
Lluer eurasiàtic 84

M

Mallerenga blava 58
Menjadora 9, 12, 13, 24, 25, 45, 59, 68, 71, 79, 85, 91
Merla 56
Mida 7
Migració 7, 21, 33, 39, 49, 51, 54, 55, 69, 71, 75, 79, 85
Mosquiter comú 70
Mussol banyut 46

O

Observació 8, 14, 16
Oreneta cuablanca 48
Oriol eurasiàtic 54

P

Parada nupcial 45, 81
Pardal comú 60
Passerell comú 52
Pica-soques blau 82
Picot verd comú 63
Pinsà borroner 24
Pinsà comú 68
Pit 7
Pit-roig 76
Plomall 47, 51, 73
Plomatge 7
Pollet 18, 19
Potes 7
Protecció 20, 21
Puput 50

R

Rapinyaire 28, 29, 33, 37, 47, 55
Reietó 72
Rossinyol comú 74

S

Sedentari 7
Silueta 7

T

Tallarol gros 38
Tord comú 42
Tórtora turca 86
Tudó 66

U

Ull 7

V

Ventre 7
Verdum europeu 90
Volar 6

X

Xoriguer comú 36

QUÈ ÉS UN OCELL?

La natura és plena de tresors d'un valor extraordinari. Entre les meravelles del regne animal tenim els ocells, que hem d'aprendre a conèixer per poder estimar-los millor.

Un origen sorprenent

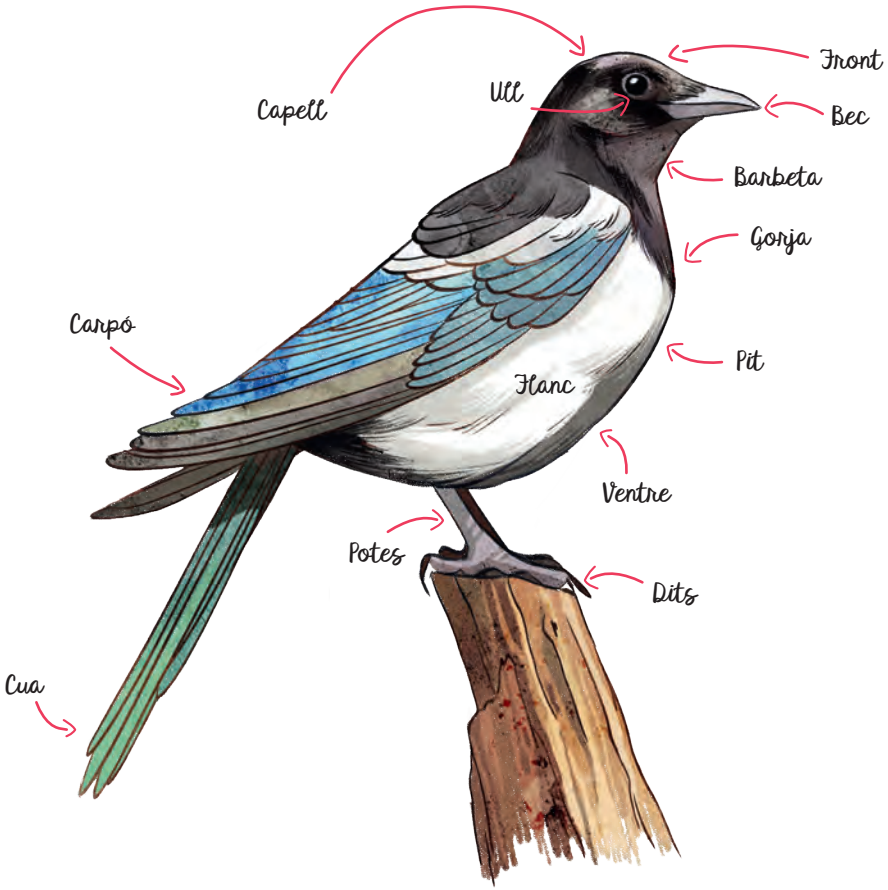
Segons els paleontòlegs* (científics que estudien els éssers vius del passat), l'ancestre de les aus és un petit dinosaure amb plomes anomenat *Aurornis xui*. Aquest animal va viure ara fa uns 160 milions d'anys i podia córrer, però no podia volar.

Ales per volar

A part d'algunes espècies com ara el kiwi, l'estruç o el pingüí, en general les aus poden volar, i això és gràcies a les ales. I per aquesta capacitat seva han pogut colonitzar i viure a gairebé tots els entorns possibles: planes, boscos, mar, muntanya... Fins i tot n'hi ha que viuen al desert i als pols, indrets on les condicions de vida són extremament dures.

Com podem identificar una espècie?

La silueta, la mida, el cap, el bec, les ales, la cua, les potes, el color del plomatge... Vet aquí algunes de les característiques que ens ofereixen pistes per identificar un ocell. Però, al mateix temps, ens hem de fixar en com canta i es comporta.

440 **Aquest és el nombre d'espècies que recull la guia *Ocells d'Europa i de la Mediterrània*, publicada a Cossetània Edicions. Algunes espècies són sedentàries* (viuen tot l'any al mateix territori), altres migren* per reproduir-se o hivernar* en altres parts de món.**

OBSERVA ELS OCELLS DEL TEU JARDÍ

El jardí és un lloc excel·lent per a l'observació dels ocells. Hi ha espècies que el visitaran regularment, altres que hi vindran de tant en tant i algunes que no hi trauran mai el cap.

El jardí ideal

Amb ben poca cosa en tenim prou per convertir un jardí en un autèntic oasi per a tot tipus d'ocells. En general, veureu que els ocells s'hi acosten perquè hi troben menjar, aigua i un lloc per refugiar-se. D'altra banda, si el teu jardí està comunicat amb l'entorn immediat, hi vindran encara més espècies, sobretot si la vegetació està diversificada, amb presència de plantes i arbres variats.

Bufet lliure

Per atraure els ocells, pots instal·lar una menjadora (ves a les pàgines 12 i 13) o més d'una, i omplir-les de menjar. També pots col·locar platets plens de llavors o trossets de fruita en algun lloc del jardí, al balcó, a la terrassa o a l'ampit d'una finestra.

Aigua per beure

Amb el menjar no n'hi ha prou; els ocells també han de poder beure. Els insectívors* i els frugívors* es poden hidratar mitjançant el que mengen, però en el cas dels granívors* no sempre és així. Per tant, un punt d'aigua (una bassa, un toll, una fonteta, un bassal...) els serà molt útil, tant a l'estiu com a l'hivern. Ja veuràs com n'hi haurà que fins i tot s'hi banyaran.

Capses niu per a la cria

Durant la temporada d'aparellament, les aus busquen llocs per reproduir-se i, si instal·les capses niu al teu jardí, els faràs més fàcil aquest procés. Com passa amb les menjadores, és molt fàcil fer-ne una (ves a les pàgines 10 i 11); també la pots comprar en botigues especialitzades.

QUAN ELS HEM DE DONAR MENJAR?

A l'hivern, els ocells no troben menjar fàcilment. Per tant, és el moment ideal per donar-los un cop de mà. Ho has de fer regularment, per no deixar-los desprevinguts, i fins a la primavera, quan ja es podran alimentar de nou amb els seus mitjans.

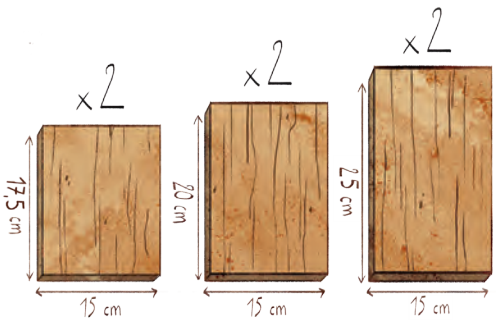
FES-TE UNA CAPSA NIU

Per fer aquesta capsa niu no et pensis que has de ser un expert en bricolatge, però millor si demanes ajuda a un adult per no fer-te mal.

Material

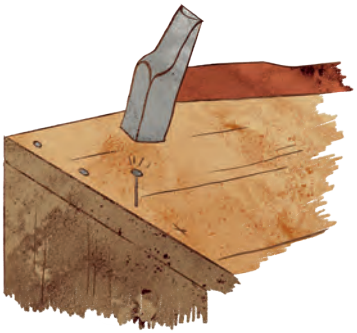
- 1 taulonet de fusta d'1,30 m de llarg, 15 cm d'ample i 2 cm de gruix
- 1 serra de fuster
- cola de fuster
- 1 pinzell pla
- puntes (claus petits)
- 1 martell
- 2 armelles tancades
- 2 armelles obertes

1 Talla el tauló amb la serra, tenint en compte les mides de les peces del dibuix.

2 Acobla les peces (base, sostre, parets laterals i fons de la capsa niu) amb la cola de fuster. Per fer-ho, estén-la bé amb el pinzell.

3 Deixa que s'assequi durant unes hores i, a continuació, clava les puntes per consolidar-la. Ves amb compte, no et piquis els dits!

4 Cargola les dues armelles tancades al sostre de la capsa niu. Ara ja només cal que la pengis al tronc d'un arbre o en un mur exterior. Si tries la segona opció, demana a un adult que t'ajudi a fixar les armelles obertes al mur.

ATENCIÓ AMB ELS DEPREDADORS!

La millor ubicació per a la capsa niu és un lloc ben alt on els depredadors (gats, etc.) ho tinguin difícil per arribar-hi.

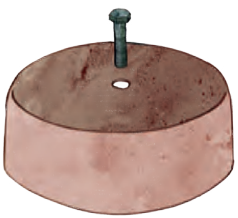
FES-TE UNA MENJADORA

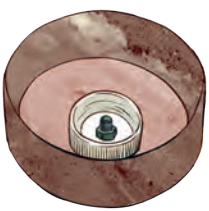
Per alimentar els ocells, només cal escampar llavors per terra, però segur que serà molt més divertit fer-los una menjadora.

Material

- llavors
- tisores
- 1 potet de plàstic
- 1 cargol amb femella
- 1 ampolla de plàstic amb el tap
- 1 alicates de boca plana
- 1 tros de cordill

1 Amb un objecte que faci punxa (demana ajuda a un adult per no fer-te mal), fes un forat centrat al fons del potet de plàstic. Passa el cargol pel forat.

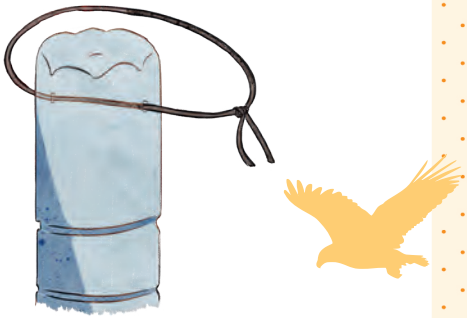

2 Forada al mig del tap de l'ampolla i passa-hi el cargol que ja has passat pel potet. Assegura el conjunt enroscant la femella, primer amb els dits i després collant-la amb les alicates.

3 Fes uns quants forats a la part superior de l'ampolla, a prop del coll; tot seguit, ves retallant el plàstic amb les tisores per fer-los més grans.

4 Forada el fons de l'ampolla en dos punts oposats (com en la imatge), passa un cordill a través dels forats i fes un nus per formar un llaç.

5 Omple la menjadora amb llavors per a ocells i enrosca-hi el tap unit al potet de plàstic.

6 Penja la menjadora de la branca d'un arbre al teu jardí (per la part del cordill). La barreja de llavors omplirà el potet i els ocells podran posar-s'hi, a la vora, per menjar.

MENÚ

En botigues de pinsos i llavors, en centres de jardineria i en alguns supermercats, trobaràs fàcilment barreges de llavors perfectament adaptades per als ocells.